



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Margarita Evangelica

Essche, Nicolas van

Coloniae, 1545

orationes contriti cordis pro venia & gratia. 3. 4. 5. 7. & 8

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49323](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49323)

Nā hoc multo plus placet Deo, q̄ ex timore peccare, vel dolore tui dāni, q̄d incidisti, sicq̄ prostratus humili timore ac pudore dicas mentaliter, si potes.

Effusio cordis cōtriti & humiliati, qua possit q̄s cū Deo redire in gratiā. Cap. III.

**O** Domine, toto corde doleo me tuā amicitiam amisisse, tuam bonitatem contempnissse, tuam maiestatem inhonorasse, mādata tua & ecclesie tuæ, & superiorū meorū nō curasse, tēpus, vires, & substantiam meā pro tui cōtumelia dilapidasse, peccata & scelera mea a te mihi sēpissime dimissa, iterū & iterū sere infirmities iterasse, i gratitudinis et alijs vitijs meis in te & in oēs creaturas, vltra q̄ dici potest, peccasse. O dñe, ego sum ille prodigus filius, qui hæc & alia infinita mala contra te perpetravi: quicum me innocentem creaueris, me tam sine vilo rubore vilissime dæmonibus & vitijs prostitui. Tu pro me crucifixus es & humiliatus, & ego me erexi. Tu nudatus, ego avarus. Tu amaritudine repletus, & ego delicatus. Tu felle potatus, ego crapula grauatus. Tu totus laboriosus, ego totus desidiosus. Tu pro inimicis orasti, ego nō solum inimicos, sed & amicos odiui. Sed heu mihi, q̄d faciā? Nunqd desperabo? Absit. Ferrū rubiginosum purgari potest, & ego per viā purgatiuā, lima cōtritiōis, cōfessionis & satisfactionis me purgabo. Et sicut me p̄ superbiam exaltaui, ita per humilitatem ero opprobrium hominum & abiectio plebis. Cōtra auaritiā, abrenūciabo oībus rebus trāsitorijs: cōtra voluptates, affligā me ieiunijs, vigilijs, fame et siti. Purgabo me etiā p̄ gemitus oratiōis, p̄ ignē tuę et fraternę cōpationis,

MM iiij

MARGARITAE EVANG.

fionis, et per ardorē tuę charitatis, & per abnegationem proprię voluntatis. O domine per amarissimam passionem & mortem tuam propitius esto mihi peccatori.

Effusio contriti & humiliati cordis ad patrem cœlestem pro plena reconciliatio-  
ne. Cap. III.

**D**ominator dñe oīpotens, misericors et clemēs, patiēs & multę misericordię, iuste et verax, qui contritorū non despicias gemitū & mœrentiū nō spernis affectū, sed oībus te in veritate q̄rentibus subuenis. Adesto inuocaciōibus meis, et noli me derelinquere plasma tuum, propter magnitudinem bonitatis tuę. Sed aperit misericordes oculos tuos, et intuere opus manuum tuarū, & suscipe in māsuetudine verba gemitus mei, et audi peccatorē de luto miserię ad te vociferantē. Ad ostiū tuū summe paterfamilias mēdicus pulso. Audi desideria rugientīū precordiorū meorū, q̄a gemitus meus a te nō est absconditus. Veni mihi in auxiliū, q̄a tu solus lāgore & dolorē consideras. Nā sine te nemo iustus in cōspectu tuo. Ideo ego oīm miserrimus flecto ceruicē meā sub pedibus maiestatis tuę, & cōfiteor tibi paupertatem meā, quia accusantes se ante cōspectum diuinę clementię tuę ab oī vinculo iniquitatis absoluis: & ego miserrimus peccator, & peripissima oīm peccatorū, cōfiteor tibi omnia peccata mea et mala, q̄ vnq̄ peregi a diebus iuuetutis meę vsq̄ in præsentem horā, videret illa et illa, tot, talia, tam graua et multa. **H**ęc & alia multa, q̄ me latent, sunt peccata mea, quę coram te miserabiliter perpetravi benignissime.

Hic per-  
eurre pec-  
cata tua  
ut meli-  
us potue-  
ris.

## LIBER III.

benignissime pater, nec pro his tibi satisfacere pos-  
 sum, nec rationem reddere de tantis criminibus,  
 quibus maiestatem tuam sæpius offendi. Quia  
 plures sunt iniquitates meæ, quam stellæ cœli, et  
 guttæ pluviæ, & arena maris, quæ præ multitu-  
 dine numerari nequeunt, ita innumerabilia sunt  
 peccata mea. Quomodo ergo benignissime pa-  
 ter te pro his omnibus placabo? Non possum ti-  
 bi satisfacere nec respondere vn̄ pro mille. Nec  
 etiam meipsum (vt merui) interficere volo nec  
 debeo; sed quia ego te domine in fecibus meis  
 vsque adeo prouocaui, quod iusto iudicio contra  
 me merito pugnare deberet totus orbis terrarū.  
 Surgant ergo omnes creaturæ cœli & terræ, &  
 veluti creatori suo famulantes, de me vindictam  
 sumant. Non vis tamen benignissime pater, vt  
 illæ me occidant. Quod ergo nunc faciam nō ha-  
 beo, nisi tu mihi subueneris. Alias bonum mihi  
 foret si natus non fuisset, vt de proditore tuo di-  
 xisti, qui meipsum peiorem illo feci. Sed nūc pte  
 pater, video te mihi prouidisse de remedio. Le-  
 uabo oculos meos in faciem Christi tui, qui pro-  
 pter peccata mea totaliter afflictus & extirpa-  
 tus est, vt suo roseo sanguine vulnera mea cura-  
 rer. ¶ Hic meditare vitam, passionem & chari-  
 tatem domini nostri Iesu Christi, distinguendo  
 illam per singulos articulos, & comparando pec-  
 catricem vitam tuam, ad sanctissimam vitam  
 Christi: tuas quoque oblectationes, ad eius passi-  
 ones & dolores: & tua vitia, ad eius virtutes in  
 singulis articulis vitæ & passionis ipsius resplē-  
 dentes: orans vt per eius merita & exempla com-  
 pungaris, humiliaris, purgeris, veniamque pec-  
 catorum, & gratiam ipsum perfecte imitandi et  
 MM v redz-

## MARGARITAE EVANG.

redamandi adipiscaris: donec per vulnera humanitatis admittaris in cor ipsius, & in vniionem diuinitatis in humanitate latentis, per exercitium amoris. Hoc nanque vnicum vitæ & passionis dominicæ exercitium, huic triplici vitæ, imo omni vitæ bonæ adeo necessarium est, vt sine eo nulla alia exercitia profint: & sine alijs hoc solum sufficeret, modo discrete quisque iuxta sui cursus mensuram illo vti, & constanter vsque ad finem in illo voluerit perseverare, illudque non pro qualibet causa leuiter omittere. Caue demum in aliqua harum viarum obliuisci, siue (quod absit) contemnere humilem implorationem suffragiorum gloriose virginis matris, & sanctorum: Maxime autem ipsius matris misericordiæ, per quam magnam tibi gratiam senties a filio eius benedicto cœlitus impartiri.

Effusio cordis contriti & pœnitentis ad Iesum Christum pro peccatoribus crucifixum. Cap. V.

**I**N vniione doloris tui, qui causam doloris mei assumpsisti, & emendationem pro peccatis meis suscepisti, domine Iesu Christe, singulare omnium vere pœnitentium asyllum & refugium, cum vniuersitate dolentium & vere pœnitentium & te in veritate quærentium, confiteor tibi omnia peccata mea, mala commissa, & bona omissa vel non pure facta, sicut tu ea nosti in numero, pondere & mensura, & dies perditos vitæ meæ, in quibus te offendi, & laudem tuam minui, & a te summo bono cecidi, & proximum meum in casum traxi. Suscipe ergo domine

## LIBER III.

mine de mea misera vita residuum annorum me-  
 orum. Pro his vero quos male viuendo perdidisti,  
 quia perdidisti vixisti, cor contritum & humiliatum  
 Deus non despicias. Dies mei sicut umbra decli-  
 nauerunt, & perierunt sine fructu, quos impossi-  
 bile est vt reuocet: sed placeat tibi vt recogitem  
 illos in amaritudine animæ meæ. Quia pecca-  
 ui super numerum arenæ maris, & præ multitu-  
 dine iniquitatis meæ, non sum dignus annume-  
 rari inter creaturas tuas. ¶ Ideo piissime domi-  
 ne Iesu Christe, abyssus profundissimæ miseriæ  
 meæ, inuocat abyssum altissimæ misericordiæ  
 tuæ. Ne contineas in ira miserationes tuas, &  
 fontem inexhaustæ misericordiæ tuæ circa me  
 exicari non permittas propter peccata mea,  
 qui misereris omnium, & nihil odisti eorum,  
 quæ fecisti, dissimulans peccata hominum pro-  
 pter poenitentiam. Tuum est domine remittere  
 mihi peccata mea, ac misereri mei. Iam tempus  
 est gratiæ & miserationis. Et dum tempus est e-  
 mendationis, da mereri gloriam benedictionis,  
 ne in die consummationis me feriat verbum  
 maledictionis. ¶ O benedictæ & amabilis do-  
 mine Iesu Christe, qui plorasti super amicum tu-  
 um Lazarum, & fleuisti super ciuitatem san-  
 ctam Hierusalem, plora super me fletu com-  
 passionis, & conuerte ad me oculos misericor-  
 diæ tuæ, & sis mihi mitis, sicut fuisti mulieri pec-  
 catrici in domo Simonis leprosi: & fluant de o-  
 culis meis lachrymæ, sicut fluxerunt de ipsis,  
 quando pedes tuos lachrymis lauit, & crinibus  
 suis terxit: & dimisisti eam in pace. Fac me que-  
 so domine Iesu Christe assueta mala relinque-  
 re, & tibi placita opera agere, vt studium,  
 quod

MARGARITAE BVANG.

quod hucusque in peccatis exercui, te adiuuante, deinceps in tua voluntate exerceam: vt vbi abundauit delictum, tua gratia reabundet. Et rogo te propter te ipsum, & per amorem p̄m̄i m̄æ matris tuæ virginis Mariæ, & per intercessionem omnium sanctorum tuorum, vt ignosceas omnibus peccatis, negligentijs & ignorantijs meis, & ne perdas me cum iniquitatibus meis, neque in sinem iratus, reserues mala mea. Recordare domine Iesu, quia tuum non est perdere quicquam ex eo quod pater tuus dedit tibi, sed tuum est proprium misereri semper & parcere, neminem perdere sed saluare: quia pater tuus misit te in mundum, non vt iudices mundum, sed vt vitam habeamus per te, & sis pro nobis, non contra nos. Quod enim nos debuimus, tu soluiti, quod peccauimus, tu luiti, quod negleximus, tu supplesti. ¶ Proficiat ergo mihi domine nunc & in extremis meis, plenaria, imo superabundans satisfactio tua, pia passio tua, amara mors tua, et precium fusi sanguinis tui, renouatio satisfactio nis tuæ, venerabile scilicet mysterium corporis et sanguinis tui, quod tibi quotidie offertur in ecclesia catholica pro salute fidelium. In quo tu es ipse sacerdos & sacrificium, ille qui offert, & ille cui offertur: ad promerendum mihi in presentia gratiam quam non merui, ad obtinendum in futuro requiem & gloriam quam tua pia passio impetrauit. Imperfectum meum domine viderunt oculi tui, sed tu pie Deus, ne imputes mihi ad eternum supplicium, qui omnia ad summum & perfectum bonum optime & perfectissime preordinasti. Et ne permittas me deleri de libro vitæ, sed confer mihi portionem, quæ me continet.

LIBER III.

git per subsidium tuæ preciosæ passionis, cum qua hominem voluisti habere tibi coheredem in terra viventium. ¶ Te igitur domine Iesu Christe moueat & inclinet ad misericordiam, humana fragilitatis consideratio, qui nosti quæ sit hominis substantia, & quod vane cõstitueris hominem super terram. Conserua etiam in me opus tuæ pietatis, ne incassum circa me laboraueris, & ne infructuosa in me sit immaculati crucis tui effusio. Tu ergo qui es purificationem faciens peccatorum, præsta vt emundatus a peccatorum sordibus, & illuminatus acie mentis, cognoscã te: & me agnoscens in directione cordis mei, iugiter ad te tendã, vt felici exitu merear ad te peruenire Iesu Christe, vnicũ refugium meum.

Oratio introductoria per vulnera in cor & diuinitatem Iesu, ad latitandum in eo contra distractiones omnes & tentationes.

Cap. VI.

**D**omine Iesu Christe pro peccatoribus crucifixe, suscipe me peccatorem ad te confugiẽtem, & protege me sub vmbra alarum tuarum, quas extendis in cruce, inter brachia charitatis tuæ. Planta arborem sanctæ crucis tuæ in corde meo, vt diffusis amaris radicibus eius in me sentiam & intelligam, quanta sustinuerit & passa sit clementia tua pro me inutili & heu ingrato seruulo suo. Exeant radij humilitatis, paupertatis, obedientiæ, patientiæ & charitatis, ex sacratissimis vulneribus tuis in me: & vulnere cordis seu lateris tui, vulnere videlicet amoris tui cor meum vulnera & transuerbera, vt vere ardeam et lægueam in desiderio animæ, & illumi-

MARGARITAE EVANG.

& illuminatus luce mortis tuæ, vere intelligere valeam dolorem & cruciatum, quem sustinisti in manibus & pedibus tuis, in capite, in corpore, in corde & in anima tua: Quia plenus doloribus eras intus & foris, stans & suspensus in patibulo crucis, sic vndiq; angustatus, quod nec ad dextram nec ad sinistram, neque sursum, neque deorsum, nec ante nec retro quoquam te mouere potuisti. Et stando sic doloribus plenus & vndique derelictus, plorasti, preciosum sanguinem iugiter stillasti, & fidelissime pro nobis miseris peccatoribus passiones sustinens laborasti, donec exarasti, & totaliter defecisti, ac morte amarissima atq; turpissima, cum summo dolore & incredibile angustia tuæ tristes animæ, ex charitate maxima tui seruentis spiritus, voluntarie pro nobis occubuisti. Sit nomen tuum domine benedictum in omnia secula. ¶ Domine Iesu Christe fac sanctissimam hanc mortem tuam penetrare duritiam cordis mei, vt tibi & piissime matri tuæ virgini Mariæ fideliter compati sciam. Trahe me post te, ad te & in te: quia te exaltatum a terra omnia tibi attracturum dixisti. Due me in vestigijs sacratissimæ passionis tuæ baculo sanctæ crucis, per arma iustæ mortis, in latitudinem spiritus, vsq; ad introitum vitæ æternæ, vbi te clarius videre, & plenus benedictionem tuam valeam super omne nomen sanctum & benedictum in secula, Amen.

Effusio contriti cordis ad spiritum sanctum.

Cap.

VII.

O sacro

LIBER III.

**O** Sacrosancte spiritus, patri & filio coæqualis, omnipotens, adorande, supergloriose, benedicte Deus paraclite, qui es pater et filij dulcissimus amor, sancta communio, pax & tranquillitas æterna. O dulcissima Dei bonitas & infinita misericordia, susceptor pauperum, consolator mœrentium, per quem nobis omnia quæ patris & filij & tua sunt, inferuntur, vitam diuinam tuis muneribus in nobis faciēs, & filios Dei per adoptionem nos cōstituens. Tu nullum ad te confugientem miserum despexisti. Tu nullum licet foetidissimum peccatorem respuisti. Tu nunq̄ in angustia positū sine misericordiæ præteristi. Tu om̄i indigenti, tanquā p̄ssimus pater & cōsolator semp̄ subuenisti. Ego miser peccator in cordis mei dolore & angustia, ad tua pia confugio subsidia, quia sine te reis nulla datur venia. Ecce cōmissa mea vehementer pertimesco, & om̄issa mea valde erubesco. Heu mihi q̄ me vertā, q̄ fugiam, quādo iusta Dei ægras in numero, pondere & mēsurā iudicauerit om̄ia, quando in statera nimis rigorosa leuauerit oia mea facinora? O infinita Dei charitas sacrosancte spiritus, obsecro te, ne mihi facias secundum peccā mea, ne me indignū proicias a facie tua, ne de me dicas: Vt qd̄ etiam terrā occupat? Sed fac me corā te plorare & postulare gemitibus inenarrabilibus. O benignissime spūs, respōde pro me, & calicem Iesu salutaris mei pone in statera vacua, q̄ operias om̄ia mea crimina. Tu nāq̄ Iesum coegisti, vt assumeret causam meam nimis malā ad succurrendū mihi p̄dito, quē vinculis et flagellis afflictū, spinis et clauis sauciatū et illum in mortem traxisti amarissimam, imponēs  
& to-

## MARGARITAE EVANG.

ei totius mundi culpam. Tu fontem vitæ propter me cruciabas siti, vt non sufficeret ei semel mori, sed iam moriens morte multa pro singulis cuperet offerri sapius, vt ego vitam habeam abundantius. Eia totam vitam meam in hanc mortem absorbeas, peccata mea in ea abscondas, negligentias meas ex ea suppleas. Hoc incensum iuuauissimum, hoc sacrificium dignissimum accipias, & diuinæ iustitiæ pro omnibus peccatis meis offeras. Per huius preciosæ mortis meritum, quod sufficit ad soluendum vniuersale debitum, vitam meam innoua, & centuplum restituere omnia mea deperdita, vt tibi seruiat omnis virtus mea, & te glorificet omnis mea substantia. Conuerte me tam efficaciter ad te, vt in diuini amoris violentia a meipso penitus deficiam, te corde puro super omnia diligam, in omnibus te laudare, tibi que seruire & adherere studeam. Sensus meos intellectuales luce clarius illumina, intus me docens, intus diuina suggerens cõcrema. Infer mihi omnem charitatem, virtutem, veritatem, lucem & calorem, pulsum & motum, operationemque diuinam: vt per experimentum tui amoris nunquam a spiritu maligno seducar, nec meo spiritu deceptibili & mutabili dirigar, sed tu solus sis meus ductor: quo impulsus & inspiratus, tuisque donis confortatus, potens sim ad omnia tibi beneplacita. Te docente & linguam mouente habeam os & sapientiam, cui nullus resistere queat aduersario. Tu sis mihi vinculum, quo patri & filio conungar. Tu amor, quo patrem & filium diligam. Sic ergo miserere mei per gratiam (quæ misericordiam & remissio est peccatorum) vt tandem abbe  
que

### LIBER III.

que impedimento ingredi mereamur tui amoris  
thalamum, in quo solo totum & verum est no-  
strum gaudium.

**V**eni sancte spiritus, & emitte coelitus lu-  
cis tuæ radium. Veni pater pauperum, ve-  
ni dator munerum, veni lumen cordium.

Consolator optime, dulcis hospes animæ, dulce  
refrigerium. In labore requies, in æstu temperi-  
es, in fletu solatium. O lux beatissima, reple cor-  
dis intima tuorum fidelium. Sine tuo numine ni-  
hil est in lumine, nihil est innoxium. Laua quod  
est sordidum, riga quod est aridum, sana quod  
est faucium. Flecte quod est rigidum, foue quod  
est frigidum, rege quod est deuium. Da tuis fide-  
libus in te confidentibus sacrum septenariū. Da  
virtutis meritum, da salutis exitum, da perenne  
gaudium, Amen.

Effusio cōtriti cordis ad ter sacratissimam  
virginem Mariam, singulare & vnicum  
post Deum refugium omnium pœnitēs  
tium.

Cap. VIII.

**O** Sanctissima virgo Maria, genitrix Dei,  
regina cœli, domina mundi, mater mise-  
ricordiæ, quæ es sanctissima, humillima et  
piñissima supra omnes sanctos cœlestis curiæ, ci-  
tius inclinans aures tuas, vt exaudias preces ser-  
uorum tuorum, quos semper es adiuuare para-  
ta: si digneris nunc o domina diuinam maiestatem  
orare pro me, qui sum supra modum peccator  
vilissimus, & cunctis deterior hominibus: tecum  
pariter inclinabitur tota cœlestis curia, dicens:  
Inclina domine aurem tuæ pietatis ad supplica-  
tionem tuæ sanctissimæ genitricis. Dignum  
NN nanque

## MARGARITAE EVANG.

nanque est, vt eius intuitu vita detur perditio, & gratia misero. O pijsissima virgo, etsi ego sum indignissimus, tu tamen es dignissima. Si ego superbus, tu domina humillima. Si ego impurus, tu purissima. Si ego foetidus, tu fragrantissima. Si ego libidinosus & carnalis, tu virgo purissima. Si ego peccator nequissimus, tu mater Dei sanctissima. Ex totis igitur precordijs meis tibi supplico per omnem amorem & dolorem, quem pro dilectissimo filio tuo habuisti, digneris pro me misero peccatore intercedere & supplicare: Per fugam in Aegyptum, per amissionem tri-duanam filij tui, per tristissimam separationem eius a te in Bethania, dum ad passionem proficisceretur: per dolorosissimum illud verbū: Mulier ecce filius tuus, quo tibi nos pauperes in filios commendauit: per sitim eius, & gustum felis & aceti: per diram eius mortem & lateris a-pertionem: per eius preciosi corporis inter bra-chia tua descensum: ora eundem filium tuū pro me, vt dignetur mihi dimittere omnia peccata mea, & omnem gratiam & virtutem in prae-senti, & vitam tecum aeternam largiri in caelo.

¶ Quotidie ergo te gloriosae virgini offeras in seruum proprium, & voto illi te obstringas, le-gens ei pro recognitione homagij quinquagin-ta salutationes angelicas, aut plures vel pau-ciores, prout potueris. Similiter sanctos Dei sin-gulari affectu, contrito corde roga, vt pro te in-tercedant. Et si in hac via perseueraueris, cito magnam gratiam experieris, si tamen a pecca-tis & vitijs pro posse abstinueris: Alioqui ma-nebis, & forte (quod absit) moreris in pec-catis tuis, quae quandoque deplorasti. Postre-mo

LIBER III.

mo ora fideliter pro tibi commendatis, & pro omnibus statibus ecclesiæ, & pro animabus in purgatorio. Hoc nanq; mirum in modum Deo gratum, tibi que erit salutiferum. Ad hæc ut etiam poteris VII. Psalmis pœnitentialibus cum Letania, & XV. orationibus (quas vocant diug Brigittæ) de passione domini, quæ miræ sunt virtutis pro venia & gratia impetranda.

Vt quis cum Deo reconciliatus per viam purgatiuam, secure conscendere possit in viam illuminatiuã, praxis. Cap. IX.

**I**nter omnia illuminatiuã, sicut et aliarum viarum exercitia, præcipuū est meditatio vitæ & passionis dñicæ. Quæ quia in Euãgelijs & alijs libellis passim inuenit, hic replicandã nõ putauimus. Ex hac enim facile purgabuntur tui interiores oculi, & illuminabuntur ad discretionem boni & mali; & ad cognoscendum Dei bonitatem, & tuam vilitatem, Deumque perfecto amore (sine quo omnis illuminatio sterilis est) redamandum; Illuminaberis etiam frequenter legendo & audiendo verbum Dei, vitasque, exempla & scripta sanctorum; item, sapienter considerando creaturas, & referendo eas in Deum, suam scilicet originem. Ab assiduis etiam diuinorum meditationibus, & orationibus seruidis, & maxime ab oratione dominica. Illuminat nihilo minus valde beneficiorum Dei deuota meditatio. Quam, sicut & cætera omnia, semper trahere debes ad redamandum Deum toto corde: non quidem propter beneficia sua, vt mercenarius, sed propter suam infinitam bonitatem

NN ij &